

17.6.2010

לכבוד
שר הבריאות

דין וחשבון לפי סעיף 47 לפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש],
התשל"ט - 1979

בענין:

ד"ר בעז לב, המשנה למנכ"ל משרד הבריאות
באמצעות באת כחו, עוה"ד שני בצלאל מלשכת היועצת המשפטית,
משרד התובע הראשי משרד הבריאות, ירושלים

הקובל

- נגד -

ד"ר גיא קיסר ת.ז. [REDACTED]
רופא שיניים מורשה, בעל רשיון מס' [REDACTED]

הנקבל

1. הקובלנה -

ביום 7.10.2007, הגיש הצי"ר בעז לב, המשנה למנהל הכללי של משרד הבריאות, קובלנה נגד דר' גיא קיסר ת.ז. [REDACTED], רופא שיניים מורשה, בעל רשיון מס' [REDACTED] (להלן - הנקבל).
בקובלנה נטען כי הנקבל גילה רשלנות חמורה במילוי תפקידו והתנהגות שאינה הולמת רופא שיניים מורשה כאמור בסעיף 1(45) לפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש], התשל"ט-1979 (להלן - הפקודה) וכן כי גילה חוסר יכולת או רשלנות חמורה במילוי תפקידיו כמורשה לריפוי שיניים כאמור בסעיף 3(45) לפקודה. זאת בקשר לטיפול במתלוננת, [REDACTED] (להלן - המתלוננת), וכן בכך שכתוצאה מהיעדר תגובתו של הנקבל לפניית משרד הבריאות, בקשר לבדיקת תלונתה של המתלוננת ומשלא העביר למשרד הבריאות את התיעוד הרפואי הנוגע לטיפול במתלוננת, כפי שהתבקש, הנקבל גרם לשיבוש ועיכוב בבירור התלונה.

2. הוועדה -

אנו הח"מ מונינו על ידי מר יעקב בן יורי, שעה שכהן כשר הבריאות, להיות ועדה שתדון בקובלנה, לפי הוראות סעיף 47 לפקודה (להלן – **הוועדה**).

3. האירועים שברקע הקובלנה

3.1. ברקעה של הקובלנה, תלונת המתלוננת שהוגשה למשרד הבריאות, ביום 9.1.2005, על כך שהנקבל התרשל בטיפול שיניים שביצע במתלוננת במשך כשנתיים וחצי, שתחילתן בשנת 2001.

בתלונה נטען, שבעקבות הטיפול של הנקבל, נגרמו למתלוננת כאבים והתפתחו דלקות וזיהום באזור שהנקבל טיפל בו, כי המתלוננת פנתה **לרופאת שיניים** אחרת, דר' לוקין, אשר הבהירה למתלוננת שיש לחזור על הטיפול מחדש, כי התברר שטיפול הנקבל גרם לדלקות בשורשי שיניים שנדרש לעקור אותן ולבצע השתלת שיניים במקומן.

במכתבה, מיום 20.6.2005, מציינת דר' לוקין כי המתלוננת פנתה אליה בתלונה על כאבים, וכי בדיקת המתלוננת העלתה שורה של ליקויים חמורים בשיניה של המתלוננת, המחייבים טיפול, לרבות בשל טיפולים קודמים שקרסו. (להלן – **חוות הדעת**).

3.2. עיקרה של הקובלנה מתייחס לכך שהנקבל לא הגיב לפניית חוזרות ונשנות של משרד הבריאות, בקשר לתלונה ולא העביר למשרד הבריאות את התיעוד הרפואי הנוגע לטיפול במתלוננת ובכך גרם לשיבוש ועיכוב בבירור התלונה.

דר' מוטשניק ממשרד הבריאות, שלחה לנקבל את העתק התלונה, ביום 7.6.2005, לרחוב הלל 22 בירושלים, בצרוף מכתב בו התבקש הנקבל להתייחס לאמור בתלונה, עד ליום 10.7.2005, ולצרף לתגובתו כרטיס רפואי, תוכנית טיפול ראשונית וכזו שבוצעה בפועל וצילומי רנטגן רלבנטיים. הנקבל לא הגיב למכתב זה.

לפיכך שוחחה דר' מוטשניק עם הנקבל, ביום 9.8.2010, ובעקבות זאת, שלחה אליו, באותו יום, את התלונה, לכתובת המרפאה שברחוב הלל 8 בירושלים, בצרוף מכתב שבו חזרה על בקשתה לקבל את התייחסותו לתלונה וכן את התיעוד הרפואי, כאמור לעיל.

גם מכתב זה לא נענה ודר' מוטשניק שבה ופנתה בכתב לנקבל, באותו עניין, ביום 18.9.2005 וביום 22.11.2005, והוסיפה וציינה שבהעדר מענה מאת הנקבל תוגשה נגדו קובלנה.

שני המכתבים האחרונים נשלחו בדואר רשום עם אישור מסירה. מאישורי המסירה עולה שהמכתבים נמסרו בכתובת האמורה (רחוב הלל 8 ירושלים), לידי דר' ריבקין.

4. ההליך בפני הוועדה

הוועדה דנה בקובלנה בשני מועדים, שבהם לא נכח הנקבל, כדלקמן:

4.1. **ביום 18.9.2008** – בדיון הופיעה ב"כ הקובל, עו"ד מרינה אוסטפלד

ב"כ הקובל הביאה לידיעת הוועדה, כי נסיונות חוזרים ונשנים ליצור קשר עם הנקבל, לא צלחו, כי כל המכתבים שנשלחו לנקבל, לרבות בדואר רשום, חזרו

בלא שנמסרו וכי בירור שערכה יחידת המשמעת במשרד הבריאות העלה, שהנקבל יצא את הארץ ביום 12.11.2007 ומאז לא שב לישראל.

עוד עלה מדברי ב"כ הקובל, כי זמן מה קודם לכן, הנקבל התקשר לד"ר שנון ממשרד הבריאות וביקש לקבל ממנו אישור שיאפשר לו לעבוד בחו"ל.

לאור הממצאים שהעלתה בדיקתה של ד"ר לוקין, כפי שצויינו במכתבה מיום 20.6.2005, משהתברר שהנקבל נמצא תקופה ממושכת בחו"ל ולא ידוע מתי בכוונתו לשוב ולפיכך דחיית הדיון בקובלנה, עד לשובו של הנקבל, עשויה כשלעצמה לסכל אפשרות ממשית לברר את עובדות העניין, החליטה הוועדה על המשך הדיון בקובלנה, גם אם לא יעלה בידי משרד הבריאות לאתר את הנקבל, בכפוף לכך שב"כ הקובל תנקוט בצעדים שלהן:

(א) הזמנה לדיון שייקבע, תשלח לנקבל לכתובת הנקבל בחו"ל, שנמסרה על ידו בשיחתו עם ד"ר שנון;

(ב) היה והכתובת האמורה לא תמצא וכן אם הנקבל לא יגיב להזמנה שתשלח אליו לחו"ל, אמור, תפורסם הודעה על המועד שייקבע לדיון בקובלנה, בשני עתונים יומיים.

4.2. ביום 15.3.2010 –

4.2.1. קודם לדיון זה נשלח לוועדה, ביום 15.10.2009, מכתבה של עו"ד שני בצלאל, אשר מונתה כב"כ הקובל במקומה של עו"ד אוסטפלד. במכתבה הודיעה עו"ד בצלאל, כדלקמן:

(א) ביום 15.10.2009, שלח משרד הבריאות לנקבל הזמנה לדיון בקובלנה, שנקבע ליום 17.12.2009. ההזמנה נשלחה לכתובת שמסר הנקבל כאמור לד"ר שנון, שהינה כתובת של מרפאת שיניים באירלנד;

בעקבות זאת התקבל מכתבו של מר פטריק דוראן. במכתבו ציין מר דוראן כי הנקבל אכן ניסה להתקבל לעבודה במרפאתו אלא שעניין זה לא יצא לפועל הואיל והנקבל לא נרשם כחבר באגודת רופאי השיניים באירלנד ואף לא עמד במבחן כנדרש. ד"ר דוראן ציין במכתבו כי מאז לא היה לו קשר עם הנקבל וכי לא ידוע לו כיצד ניתן ליצור קשר עם הנקבל;

(ב) פלט עדכני של משרד הפנים מעלה שהנקבל טרם חזר לישראל.

במכתבה בקשה ב"כ הקובל, שהוועדה תשוב ותשקול אם ניתן לוותר על פרסום מודעה נוספת בעיתונות, כפי שהוחלט בדיון הקודם, בהתחשב בכך שמודעה בדבר הדיון הקודם שקיימה הוועדה, פורסם בשני עתונים יומיים.

4.2.2. בעקבות זאת, החליטה הוועדה, להסתפק בפרסום מודעה בעיתון יומי אחד בלבד.

יצוין שהעתיקי ההזמנה שנשלחה לנקבל לאירלנד כאמור וכן העתק תשובתו של מר דוראן, הוגשו כראיה.

4.2.3. בדיון, שהתקיים כאמור ביום 15.3.2010 הגישה ב"כ הקובל כראיה:

(א) העתק של מודעה בדבר המועד שנקבע לדיון בקובלנה, שפורסמה, מטעם משרד הבריאות, בעיתון יומי, ביום 28.12.2009;

(ב) מסמך חנושא תאריך 26.3.2001, המתייחס למתלוננת ובו פרוט ממצאי בדיקה וכן "תכנית טיפול מס' 1" (להלן – תוכנית טיפול ראשונה).

(ג) העתקי 11 חשבוניות הנושאות את שמו של הנקבל והמופנות למתלוננת, שהוצאו במועדים שונים, החל מיום 11.4.2001 ועד ליום 10.4.2003 (להלן – החשבוניות);

(ד) תעודת בירור פרטים על נוסע, מיום 31.8.2009, של משרד הפנים, שבה צויין כתאריך יציאה של הנקבל ה- 12.11.2007 וכן צויין בה כי אין רישום של תאריך כניסה.

4.2.4. ב"כ הקובל טענה כדלקמן:

4.2.3.1 הואיל והנקבל לא נענה לפניית משרד הבריאות, חסר התייעוד הרפואי הנדרש לצורך בירור התלונה, כגון: צילומים שנערכו במהלך הטיפול, כמו גם הרישום המלא מתיק המתלוננת, מעבר למסמכים שנמסרו על ידי המתלוננת והוגשו לוועדה. העדרו של התייעוד האמור, פגע ביכולתו של משרד הבריאות לברר את התלונה ולפיכך גם אין ביד הקובל ראיות חד משמעיות לטיפול שניתן על ידי הנקבל למתלוננת. אולם, האמור בתלונה, בחשבוניות וכן האמור בחוות הדעת, מלמדים על כך שהנקבל טיפל במתלוננת וכי לכאורה טיפול זה היה לקוי, הואי ובתוכנית הטיפול הראשונה צוינו שיניים ששכלו לאחר כארבע שנים.

4.2.3.2 עיקרה של הקובלה הוא בהתנהגות הנקבל, לאחר שהוגשה התלונה, כלומר: חוסר שיתוף הפעולה וההמנעות מלסייע למשרד הבריאות בבירור התלונה, המסכלים למעשה אפשרות לברר את התלונה.

4.2.3.3 ב"כ הקובל הביאה לידיעת הוועדה, כי, בחודש מאי 2007, הוגשה כנגד הנקבל תלונה נוספת שלגביה הנקבל התייחס, תחילה באופן חלקי, אלא שלאחר מכן נותק הקשר אתו, ככל הנראה הואיל ועוב לחו"ל בחודש נובמבר 2007.

4.2.3.4 יש לראות בחומרה את חוסר ההענות של הנקבל לפניית משרד הבריאות, אשר שיבשה את ברור התלונה. משרד הבריאות, כמי שמעניק רשיון לעוסקים ברפואת שיניים, נדרש לפקח על עבודת רופאי השיניים ולשמור על רמתם המקצועית. זאת בהיותו מופקד על שמירת האינטרס הציבורי, דהיינו: שמירת שלומם של המטופלים, אמון המטופלים במקצוע רפואת השיניים, כמו גם העברת מסר לציבור המטופלים באשר לסטנדרטים המקצועיים ולנורמות המקובלות במקצוע רפואת השיניים. תפקיד זה, מחייב ברור תלונות המוגשות נגד רופאי שיניים, המאפשר הסקת מסקנות באשר לכשירותם להמשיך ולעסוק במקצועם.

4.2.3.5 ממי שניתן לו רשיון לעסוק ברפואת שיניים נדרש, לא רק, להיות בעל מיומנות והכשרה מקצועית נאותה. נדרש גם כי יהיה בעל תכונות אופי ורמה מוסרית, המצדיקים את אמון המטופלים בו ואת הסמכות שניתנה בידו, מכח הרשיון שבידו.

בהתנהגותו ובחוסר שיתוף הפעולה עם רשויות הבדיקה במשרד הבריאות, פעל הנקבל בניגוד לנורמות ההתנהגות המקובלות והראויות בתחום רפואת השיניים והוציא את עצמו מגדר מי שאויים לעסוק במקצוע.

4.2.3.6 לא יעלה על הדעת שאיש מקצוע טיפולי, שבידו המיד והידע לגבי בריאותו של אדם, יחזיק מידע זה בידיו ויסרב להעבירה. במעשה זה יש כדי לפגוע בבריאותו של מטופל, באוטונומיה

שלו, וכאשר מדובר ברפואת שיניים, נלווית לכך בדרך כלל, גם פגיעה כלכלית קשה.

לעניין זה, התייחס כב' השופט בדימי' ורדי זיילר בצו שניתן בעניינה של ד"ר ליליה גולדמן, בדברים אלה:

"רופא שאיננו מבין שחלה עליו חובה לספק למטופליו מידע על הטיפול שניתן להם, כדי שיוכלו להוועץ ברופא אחר אם לשם קבלת חו"ד, אם לשם טיפול ורופא שאיננו מגיב לאורך שנים לפניו מטופליו ולפניות רשויות הבריאות איננו ראוי להמשיך ולשאת בהיתר לעסוק ברפואה. זוהי איננה רק תגובה להתנהגות הבלתי אנושית והבלתי רפואית שתוארה לעיל אלא גם ואולי בעיקר בשל הסכנה לציבור מרופא שאינו מוכן ליידע איש בפעילותו."

4.2.3.7 בשונה מעניינה של דר' גולדמן, בתיקו של הנקבל תלונה שהוגשה על ידי מטופל נוסף, שאף עליה סירב הנקבל להגיב. המדובר לפיכך בדפוס התנהגות חוזר, אצל הנקבל, לפיו הוא נמנע ממתן מידע לגורם הבדק, על מנת למנוע ביקורת מקצועית.

4.2.3.8 הנקבל נהג בדרך שאינה הולמת רופא שיניים. בפסק הדין בעניין דר' עמירם פישמן (עא 86 / 580 ד"ר עמירם פישמן נ' שר הבריאות מא (2) 614, עמוד 614), נאמר לעניין זה:

"התנהגות שאינה הולמת רופא היא זו שאינה תואמת את העקרונות המנחים בתחום העיסוק ברפואה, בין שמדובר בכבוד המקצוע, בין שעניינם ביחסים שבין רופא לחולה, וכן יתר כללים אתיים ואחרים, המעצבים ערכים ותפיסות, שראוי כי יחולו במקצוע הרפואה."

האמור לעיל מתייחס אמנם לרופא, אך הוא נכון ורלוונטי גם לעניין זה.

4.2.3.9 ניתן להצביע על עליה דרמטית במספר הקובלות המוגשות נגד רופאי שיניים המסרבים להעביר את המידע הדרוש למשרד הבריאות ולשתף עמו פעולה בבואו לבדוק.

4.2.3.10 בדומה להחלטה שניתנה בעניין דר' גולדמן ובעניינו של רופא שיניים נוסף, דר' שלום כהן, ראוי גם במקרה זה להתלות את רשיונו של הנקבל, לצמיתות.

זאת בשל הצורך להעביר מסר ברור וחד משמעי, לכל העוסקים ברפואת שיניים, כמו גם לציבור המטופלים, כי התנהגות ממין זה, כרוכה בתגובה עונשית חמורה.

5. המלצת הוועדה –

הקובלנה מייחסת לנקבל, שתי עבירות משמעת:

האחת – כי הנקבל גילה חוסר יכולת או רשלנות חמורה במילוי תפקייו כמורשה לריפוי שיניים, כאמור בסעיף 3(45) לפקודה, זאת בהתייחס לטיפול שניתן על ידו למתלוננת;

והשניה – כי הנקבל גילה התנהגות שאינה הולמת רופא שיניים מורשה, כאמור בסעיף 1(45) לפקודה, אשר באה לידי ביטוי בהתעלמות הנקבל, מפניות חוזרות ונשנות של משרד הבריאות אליו, בקשר לתלונה.

כאשר לעבירת המשמעת הראשונה, זו שלפי סעיף 3(45) לפקודה – קביעה חד משמעית של העובדות בדבר הטיפול, בעייתית בנסיבות העניין, כאשר הנקבל לא

התייחס לאמור בתלונה ואף לא העמיד לרשות משרד הבריאות את התיעוד הרפואי המתייחס לטיפול.

המסמכים שהוגשו לוועדה, מעבר לאמור בתלונה עצמה, דהיינו: תוכנית הטיפול הראשונה והחשבוניות, יכולים ללמד על כך שהנקבל טיפל במתלוננת. חוות הדעת מתייחסת לליקויים שנמצאו בארבע מבין השיניים המופיעות בתוכנית הטיפול הראשונה ולפיה, מצב השיניים האמורות גרוע ואחת מהשיניים האמורות "הרוסה" ומחייבת עקירה. יחד עם זאת, בהעדר רשומה רפואית מתקופת הטיפול של הנקבל, אין בפנינו ראיה חד משמעית שאמנם טיפול הנקבל הוא שהביא לתוצאה האמורה. יש גם לזכור שחוות הדעת ניתנה לאחר שחלפו כשלוש שנים מאז הנקבל טיפל במתלוננת וכי לפיכך יכול שבתקופה זו חלה החמרה במצבה של המתלוננת בלא קשר לטיפולו של הנקבל ואולם, אין זה סביר ששיקום שיניים יקרוס ברמה המתוארת בחוות הדעת, במהלך שלוש שנים.

יחד עם זאת, בהעדר תיעוד רפואי המתייחס לטיפול שביצע הנקבל ובהעדר צילומים מתקופת הטיפול האמורה, אין בחומר שעמד בפנינו על מנת לקבוע כי טיפול הנקבל לקה בחוסר יכולת או רשלנות תמורה.

מאידך, לאור העולה מהמסמכים שהוגשו לוועדה, בכל הנוגע להתעלמות הנקבל מהפניות החוזרות ונשנות של משרד הבריאות בבקשו לבדוק את התלונה, אנו סבורים כי, בהקשר זה, התנהגות הנקבל אינה הולמת רופא שיניים מורשה. משרד הבריאות שב ופנה לנקבל בכתב ודרי' מוטשניק כאמור שוחחה עם הנקבל, ללא הועיל, הנקבל לא התייחס, לא העביר את התיעוד הרפואי כפי שהתבקש ובסופו של דבר עזב את ישראל וסיכל כל אפשרות של ממש לברר את התלונה, בניגוד למתחייב מרופא מורשה.

לפיכך מוצאת הוועדה כי הנקבל וילה התנהגות שאינה הולמת רופא שיניים מורשה, כאמור בסעיף 45(1). לפקודה ויש מקום לנקוט כלפיו באמצעי משמעת.

בי"כ הקובל התייחסה בטיעוניה לכך שקיימת קובלנה אחרת, שהוגשה נגד הנקבל, שאף לגביה התחמק הנקבל מהעברת המידע הדרוש למשרד הבריאות. נאמנים עלינו דברי בי"כ הקובל, אלא שקובלנה זו אינה בפנינו ולפיכך בחרנו שלא להביא עניין זה בחשבון בשיקולינו.

יחד עם זאת, אנו סבורים שדי בהתנהגות הנקבל, בקשר לתלונה שבשלה הוגשה הקובלנה בתיק זה, על מנת להצביע על חומרת המעשים. הנקבל ידע על קיומה של התלונה, הוא היה מודע לכך שמשרד הבריאות מבקש לבדוק את האמורה בה וכי בדיקה זו נדונה לשלון, בהעדר החומר הרפואי המצוי בידיו ושאותו לא מצא לנכון למסור. זאת ועוד, אחרי כל אלה, הנקבל הגדיל לעשות ופנה למשרד הבריאות, ממקום שהותו בחו"ל, בבקשה כי ימציא לו אישור, המתיר לו לעבוד כרופא שיניים במקום שבתו.

התעלמות הנקבל מפניות משרד הבריאות, משמעה התנערות מאחריותו כלפי המטופלת, שנתנה בו את מבטחה ושילמה לו במיטב כספה. זאת ועוד, התנהגות הנקבל מבטאת זלזול בסמכות הפיקוח של הרשות המפקדת על בריאות הציבור, היא הרשות שהכירה בו כמי שמורשה לפעול כרופא שיניים והתנערות מסמכותה לקיים פיקוח מקצועי על עבודתו. בכך שם עצמו הנקבל כמי שבא לומר: עשו בתלונה כרצונכם, אין לי עניין בכם, במטופלת, או בתוצאות הטיפול שניתן על ידי.

מי שנוהג כך, אינו ראוי לשאת ברשיון לעסוק ברפואת שיניים, לפחות עד שלא יעמיד לרשות משרד הבריאות את המידע הדרוש על מנת לבחון אם הוא ראוי לרשיון זה.

בנסיבות האמורות, בהתחשב בכך שכל הנראה הנקבל עדיין לא שב לישראל וגם לא ידוע מתי כוונתו לשוב, אם בכלל, המלצתנו היא כי ותתלה את רשימת לעסוק ברפואת שיניים, עד שתנקבל ימצא לנכון לפטור, בעניין זה, למשרד הבריאות ומאפשר למשרד הבריאות לברר, אם ראוי לחדש את תוקפו של הרשיון.

ע"ד רחמי הרין
בציגת היועץ המשפטי
למשלה

ד"ר חגי סלוצקי
נציג תסתדרות רופאי
חשיניים

ד"ר' לנח נטפוב, יו"ר